

z pracy Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Rudzie Śląskiej.

Zespół Interdyscyplinarny działa na podstawie Uchwały Nr 1208/LXXIII/2010 Rady Miasta Ruda Śląska z dnia 10 listopada 2010r. w sprawie określenia trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania (Uchwała zmieniająca Nr PR.0007.270.2011 Rady Miasta z dnia 28 listopada 2011r.).

Zgodnie z Uchwałą w skład Zespołu wchodzi 16 osób- przedstawicieli następujących instytucji: Urzędu Miasta (Wydział Zarządzania Kryzysowego, Wydział Oświaty, Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych), Straży Miejskiej, Izby Wytrzeźwień, Ośrodka Interwencji Kryzysowej, Ośrodka Pomocy Dzieciom i Rodzinie, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji, Sądowej Służby Kuratorskiej, Pogotowia Ratunkowego i Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Zespół w obecnym składzie osobowym działa od 17 lutego 2012r.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2012r. odbyło się 26 posiedzeń Zespołu, podczas których podjęto łącznie 204 Uchwały, z czego 26 Uchwał w sprawach powołania 182 Grup Roboczych oraz 178 Uchwał w sprawach dotyczących zmiany składów poszczególnych Grup Roboczych.

Grupy Robocze powołano na podstawie Art.9a ust.10 Ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2012r. przedstawiciele: policji, jednostek organizacyjnych pomocy społecznej (MOPS i OIK), Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, oświaty i ochrony zdrowia sporządzili łącznie 186 Niebieskich Kart z ofiarami przemocy domowej:

- przedstawiciele policji spisali 81 „Niebieskich Kart- formularz A”,

- przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej spisali 86 „Niebieskich Kart- formularz A” (z czego MOPS sporządził 34 Niebieskie Karty, a OIK 52 Niebieskie Karty),
- przedstawiciele Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych spisali 1 „Niebieską Kartę- formularz A”,
- przedstawiciele oświaty spisali 16 „Niebieskich Kart- formularz A”,
- przedstawiciele ochrony zdrowia spisali 2 „Niebieskie Karty- formularz A”.

Zespół Interdyscyplinarny we wszystkich sprawach powołał Grupy Robocze w celu udzielenia wsparcia w zakresie rozwiązania problemu przemocy domowej.

W skład wyżej wymienionych Grup Roboczych powołano przedstawicieli:

- Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- Ośrodka Interwencji Kryzysowej,
- Ośrodka Pomocy Dzieciom i Rodzinie,
- Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Policji,
- Straży Miejskiej,
- Sądowej Służby Kuratorskiej,
- placówek oświatowych,
- ochrony zdrowia,
- Ośrodka Terapii Uzależnień i Pomocy Psychologicznej,
- Poradni Pedagogiczno-Psychologicznej,
- organizacji pozarządowych.

W 2012 roku odbyło się 636 spotkań Grup Roboczych.

W pracach każdej Grupy Roboczej, w zależności od potrzeb, uczestniczy od 3 do 15 osób, przy czym pracownicy danej instytucji często angażowani są w pracę kilku Grup Roboczych.

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie realizuje zadania określone w Miejskim Systemie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2008-2015.

Zgodnie z założeniami Systemu podejmowane są działania mające na celu:

- sukcesywne ograniczanie zjawiska przemocy w rodzinie,
- budowanie efektywnie funkcjonującego systemu chroniącego ofiary przemocy domowej,
- stała profesjonalizacja służb zajmujących się problematyką przemocy domowej,
- wdrażanie programów interwencyjno-korekcyjnych wobec sprawców przemocy domowej,

- uwrażliwianie społeczności lokalnej w zakresie reagowania na zjawisko przemocy domowej.

W realizację zadań Miejskiego Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wpisują się również działania podejmowane m.in. przez Policję, Straż Miejską, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Ośrodek Pomocy Dzieciom i Rodzinie oraz placówki oświatowe z terenu Miasta.

W roku 2012 funkcjonariusze Policji wykonali 4137 interwencji domowych, w tym także dotyczących przemocy w rodzinie. Wszczęto 163 postępowania przygotowawcze z art. 207 kodeksu karnego o znęcanie. Na podaną liczbę wszczętych spraw o znęcanie, w 55 przypadkach fakt zaistnienia przestępstwa potwierdził się. W pozostałych przypadkach Niebieskich Kart, w których realizacji uczestniczyli policjanci, zostały przeprowadzone postępowania sprawdzające zakończone decyzją odmowy wszczęcia postępowania.

Osoby zatrzymane procesowo w związku z przemocą: 17 osób ogółem. Wszystkie zatrzymane osoby to mężczyźni.

W toku przeprowadzonych czynności służbowych Straż Miejska w Rudzie Śląskiej w 2012 roku przeprowadziła 47 interwencji związaniem z występowaniem przemocy w rodzinie. Czyny te charakteryzowało agresywne zachowanie jednego z członków rodziny. Większość sprawców dokonywała tych czynów znajdując się pod wpływem alkoholu.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2012 roku realizował zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie pracownicy MOPS, w tym m.in. pracownicy socjalni, psycholodzy, konsultanci i asystenci rodziny uczestniczyli w pracach Grup Roboczych powołanych przez Zespół Interdyscyplinary ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

W roku 2012 MOPS zgłosił 46 wniosków do prokuratury w sprawach przemocy domowej. Pracownicy MOPS sporządzili 34 Niebieskie Karty. Pracownicy Ośrodka zostali powołani w skład wszystkich grup roboczych i uczestniczyli w 2012r. w 209 przypadkach Niebieskich Kart, co daje łącznie 636 spotkań Grup Roboczych utworzonych w 2012r. i kontynuowanych z 2011r.

Poniższa tabela przedstawia rozkład sporządzonych „Niebieskich Kart” z podziałem na dzielnice Rudy Śląskiej:

Dzielnice Rudy Śląskiej, w których prowadzona jest Procedura „Niebieskiej Karty”	Liczba rodzin ogółem objętych Procedurą „Niebieskiej Karty”	Liczba rodzin objętych Procedurą „Niebieskiej Karty”, które korzystają z pomocy MOPS
Ruda Śląska- Ruda	46	18
Ruda Śląska- Godula i Orzegów	22	13
Ruda Śląska- Bykowina	12	5
Ruda Śląska- Halemba	36	18
Ruda Śląska- Kochłowice	9	4
Ruda Śląska- Chebzie i Nowy Bytom	34	19
Ruda Śląska- Wirek	34	14
Ruda Śląska- Bielszowice	16	9

Przewodniczącą Zespołu jest kierownik Działu Pomocy Środowiskowej MOPS Pani Ewelina Sówka, która koordynuje działania podejmowane w ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie w całym Mieście.

W 2012r. obsługę organizacyjną Zespołu zapewniał Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

W ramach obsługi organizacyjnej Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie podejmowano działania obejmujące:

- przyjmowanie, rejestrowanie i prowadzenie ewidencji Niebieskich Kart,
- prowadzenie dokumentacji wytworzonej w trakcie działania grup roboczych,
- przygotowanie spotkań i obsługa organizacyjna Zespołu Interdyscyplinarnego,
- prowadzenie dokumentacji Zespołu,

- współpraca z instytucjami realizującymi procedurę Niebieskiej Karty w sprawach dotyczących procedury.

W 2012 roku w Domu PCK - Centrum Interwencji Kryzysowej schronienie w związku z przemocą w rodzinie otrzymały 42 osoby (w tym 23 kobiety i 19 dzieci).

W ramach działań profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Świelicach Socjoterapeutycznych Ośrodka Pomocy Dzieciom i Rodzinie w Nowym Bytomiu i Rudzie w 2012 roku realizowany był program "Wiele Może Mały Człowiek-Stop Przemocy Głośno Powie", adresowany do dzieci uczęszczających do Świelic. W Świelicy w Nowym Bytomiu odbyły się również zajęcia „Szkoła dla Rodziców” grupa psychoedukacyjna dla rodziców, doskonalących umiejętności wychowawcze, rodziców niewydolnych wychowawczo. W placówce interwencyjno-socjalizacyjnej Ośrodka Pomocy Dzieciom i Rodzinie realizowano program profilaktyczno- edukacyjny dla dzieci pt. "Stop Przemocy".

Ośrodek Interwencji Kryzysowej w 2012 roku realizował:

- projekt „Grupa wsparcia dla kobiet doświadczających przemocy w rodzinie”. W okresie od 20.03.2012r. do 20.11.2012r. odbyło się 17 spotkań Grupy, w których wzięło udział 13 kobiet.

- program korekcyjno- edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie, w którym uczestniczyło 88 osób.

Pracownik socjalny OIK w 2012 roku założył 52 Niebieskie Karty, a pracownicy OIK uczestniczyli w 211 spotkaniach Grup Roboczych.

OIK w roku 2012 udzielił wsparcia w różnej formie 255 osobom uwikłanym w przemoc w rodzinie, w tym:

- ofiara przemocy kobieta - 170
- ofiara przemocy dziecko - 3
- ofiara przemocy mężczyzna - 4
- świadek przemocy kobieta - 4
- świadek przemocy mężczyzna - 3
- świadek przemocy dziecko - 4
- sprawca przemocy kobieta - 6
- sprawca przemocy mężczyzna - 61

Wśród wszystkich problemów zgłaszanych do OIK-u w 176 przypadkach dotyczyły one przemocy w rodzinie.

W 2012 roku Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych realizowała zadania m. in. w zakresie udzielania rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie. Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie członkowie Komisji uczestniczyli w pracach Grup Roboczych powołanych przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, a Sekretarz MKRPA uczestniczył w pracach tego Zespołu. W 2012 roku członkowie MKRPA uczestniczyli w pracach 128 grup roboczych. MKRPA prowadziła 1 Niebieską Kartę w roli koordynatora działań.

W dniach od 22 października do 25 października 2012 roku MKRPA wspólnie z Wydziałem Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miasta zorganizowała szkolenia dla grupy 100 pedagogów i nauczycieli. Temat jednego ze szkoleń to „Przemoc w rodzinie. Rozpoznanie, diagnoza, niebieska karta, pierwsza interwencja. Pomoc dziecku z rodziny z problemem przemocy”.

Szkoły i placówki oświatowe w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowały m.in. następujące programy w:

- Miejskich Przedszkolach:
  - „Dziecko zna swoje prawa” - zabawy z wykorzystaniem literatury Janusza Korczaka
  - „Bezpieczny przedszkolak w przedszkolu i w domu”
  - „Czerwony Kapturek” - bajka z udziałem dzieci i dorosłych - przedstawienie zachowań agresywnych, zwycięstwo dobra nad złem
  - „Mówię NIE, wszystkiemu co złe”
  - „Zły dotyk”
  - „Agresji mówimy NIE”
- Szkołach Podstawowych:
  - „Narkotyki i dopalacze - na pewno nie moje dziecko”
  - „Zachowania agresywne - sposoby radzenia sobie z nimi”
  - „Można też inaczej”
  - „Przemoc wobec dzieci”
  - „Stop agresji”
  - „Agresja i przemoc”
  - „Agresja budzi niepokój”
  - „Odpowiedzialność i właściwe wybory człowieka”
  - „Śląski Przystanek PAT” organizowany przez Międzynarodowe Stowarzyszenie Policji.
  - „Agresja i przemoc rówieśnicza - sposoby radzenia sobie z nimi”

- „Przemoc wobec dzieci”
- Spektakl teatralny „Przemocy mówimy NIE”
- Gimnazjach:
  - „Szkoła bez przemocy”
  - „Dorastanie do wartości. Pozytywne relacje w rodzinie”
  - „Jak radzić sobie z agresją?”
  - „Pozytywne relacje w rodzinie - przeciwdziałanie przemocy”
  - „Przemoc domowa - fakty i mity”
- Szkołach Ponadgimnazjalnych:
  - „Akademia Rodzica” - projekt realizowany przy współpracy z rodzicami
  - „Przejawy i formy agresji. Czy są skuteczne metody aby im przeciwdziałać”
  - „Zespół bezpiecznych zachowań”.

Inne działania podejmowane przez szkoły i placówki oświatowe w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie to m.in.:

- rozpoznawanie zagrożenia przemocą w rodzinie,
- indywidualna terapia psychologiczna dla uczniów z zaburzeniami emocjonalno-społecznymi i ich rodziców,
- organizacja warsztatów dla rodziców - Szkoła dla rodziców” pod hasłem „Jak mówić, żeby dzieci nas słuchały, jak słuchać, żeby dzieci do nas mówiły”, „Moda na picie czy na trzeźwość”, „Emocje” oraz szkoleń - „Oblicza uzależnień - kiedy będzie za późno”, „Jak trafić do dziecka”, „Kara i nagroda w wychowaniu”,
- kierowanie wniosków do sądu,
- doskonalenie warsztatu pracy przez specjalistów szkolnych czyli pedagoga i psychologa szkolnego oraz innych nauczycieli poprzez uczestnictwo w różnych warsztatach i szkoleniach np.: „Rodzina z problemem alkoholowym. Przemoc w rodzinie”, „Jak rozpoznawać, zapobiegać i przeciwdziałać przemocy seksualnej wobec dzieci”, „Przemoc w rodzinie. Rozpoznanie, diagnoza, niebieska karta, pierwsza interwencja. Pomoc dziecku z rodziny z problemem przemocy”
- spotkania pedagogów i psychologów szkolnych w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych dotyczących przemocy w rodzinie,
- szkolenie rady pedagogicznej w zakresie procedury „Niebieskiej Karty”,
- systematyczna współpraca z instytucjami pomocowymi takimi jak: Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Miejski Ośrodek pomocy Społecznej, Sąd Rejonowy, pracownicy socjalni, kuratorzy sądowi i policja,

- realizacja zadań Szkolnego Programu Profilaktyki,
- realizacja pozalekcyjnych zajęć sportowych i tworzenie alternatywnych form spędzania wolnego czasu, różnorodnych form pracy twórczej, łączenie działań profilaktycznych z aktywnością sportową,

Od miesiąca października 2011r., zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” wszystkie Niebieskie Karty sporządzane przez podmioty uprawnione trafiają do przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, który do 3 dni powiadamia o każdej nowej sporządzonej Niebieskiej Karcie wszystkich członków Zespołu. Zespół powołuje Grupy Robocze, których celem jest skoordynowanie i zintensyfikowanie działań, opracowanie planu pomocy rodzinie, w której występuje przemoc, monitorowanie sytuacji, dokumentowanie działań i ich efektów. W konsekwencji procedura ma doprowadzić do zaprzestania stosowania przez sprawców przemocy i doprowadzenie do prawidłowego funkcjonowania rodziny.

Zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie stanowią dodatkowe obowiązki, które nałożono na instytucje. Jest to duże obciążenie dla pracowników. W 2012 roku nie było dofinansowania tego rodzaju działań z Budżetu Państwa, dlatego obciążały one wyłącznie budżety jednostek uczestniczących, a w szczególności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej jako koordynatora działań.

PRZEWODNICZĄCA

Ewelina Sówka